

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky a psychologie

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno autora: Bc. Sára Vokuličová

Název práce: Vyšší sekundární vzdělávání jako mezník ve vzdělávací dráze

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Tomáš Komárek, Ph.D.

Diplomová práce Sáry Vokuličové zpracovává téma vyššího sekundárního vzdělávání, které není právě častým tématem závěrečných prací studentů pedagogických fakult. Samotné zaměření práce je příslibem zajímavého textu, navíc, jak se v úvodu dozvídáme, obohaceného o srovnání českého systému vyššího sekundárního vzdělávání se školami højskole, které mohla autorka osobně poznat při stáži v Dánsku.

Teoretická část práce sestává ze čtyř kapitol. První z nich je velmi podrobné pojednání o klasifikaci úrovní vzdělávání dle Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED. Je pozoruhodné, do jaké šíře se zde autorka pouští. Věnuje více než 15 stran terminologickým otázkám, historii i kontextu této klasifikace, uvádí podrobné příklady. Bohužel je tato podrobnost někdy na úkor čtivosti textu, který je do značné míry přesycen úzce odbornou terminologií. Preferoval bych zde o něco stručnější a hutnější formu sdělení.

Druhá část teoretické části je věnována originálnímu dánskému systému škol højskole. Je zde patrné zaujetí autorky pro danou problematiku, dozvídáme se mnoho zajímavých informací, které v Čechách nejsou příliš známé. Text je zde čtivý a inspirativní. Osobně považuji tuto část literárně přehledové části DP za nejpovedenější. Závěr teoretické části představuje čtvrtá kapitola, pojednávající o roli učitele a výchovného poradce na vyšším sekundárním stupni.

Na obsáhle zpracovanou část teoretickou navazuje část empirická. Má očekávání z úvodu textu se zde bohužel nenaplnila. První část výzkumné části tvoří „obsahová analýza údajů o daných školách“. V podstatě se ale nejedná o analýzu ve smyslu kvalitativní metody zvané „obsahová analýza“, ale o popisnou charakteristiku daných škol, což je podstatný rozdíl. Další část práce tvoří rozhovory a SWOT analýza. Když bych měl stručně charakterizovat tuto hlavní pasáž výzkumu, řekl bych, že se jedná o podrobně rozpracovanou anketu na různá témata. Mám zde celou řadu metodologických pochybností i výhrad, z nichž nejvíce mě mrzí tématická nekonzistentnost rozhovorů. Nabízí se otázka, jaké je vlastně ústřední téma celého výzkumu? Otázky těkají od názoru respondentů na význam úspěšnosti ve škole, přes názor na postoje žáků, klima školy, kvalitu webových stránek školy, až k uplatnění žáků. Co otázka, to další velké téma, u něhož se ale jen krátce zastavíme, aby se hned otevřela jiná problematika. Takový postup se míjí s podstatou kvalitativní studie, která je přímo stvořená k tomu, aby pronikla do hloubky jednoho fenoménu, nikoliv anketním způsobem přebíhala od tématu k tématu.

Navíc se dozvídáme pouze odpovědi od tří vybraných výchovných poradkyň, což je další velký metodologický otazník. Proč se jedná jen o výchovné poradkyně? Proč není zastoupen i názor jiných učitelů? A proč byly zvoleny pouze tyto tři konkrétní poradkyně? To se z textu nedozvídáme. Další metodologické výhrady mám ke způsobu zpracování srovnání škol højskole s českým školstvím. Autorka zde využívá metodu SWOT a postupuje tak, že nejdříve analyzuje své vlastní názory na silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby højskole. Pominu-li metodologickou spornost tohoto postupu, nutno přiznat, že zde autorka dochází k zajímavým výstupům. Cením si také jejího nadšení a zájmu o problematiku højskole, která je sama o sobě velmi inspirativní. Následují SWOT analýzy odpovědí zmíněných tří respondentek, které ovšem, jak z textu nepřímou vyplývá, nemají osobní zkušenosti s højskole. Rozhovory jsou pak vedeny v kondicionálu ve stylu, jaké by to asi bylo, kdyby u nás bylo

něco jako højskole. O výpovědní hodnotě vyjádření respondenta, který se zamýšlí nad problematikou, kterou zná jen zprostředkovaně, mám ale značné pochybnosti.

Předkládanou diplomovou práci jsem začal číst s velkým zaujetím pro originálně zvolenou tematiku, bohužel má očekávání zůstala ne zcela naplněna, a to zejména díky výzkumné části práce. V textu posudku uvádím několik otázek, k nimž bych rád, aby se autorka při obhajobě vyjádřila. Dále bych rád, aby studentka blíže objasnila, proč zvolila právě takovýto výzkumný design, jaké jsou jeho přednosti a slabiny. V závěru kolegyně Vokuličová připouští limity předkládané práce, proto by mě zajímalo, jakými jinými metodami by mohla zkoumat dané téma, kdyby měla příležitost věnovat se mu například v rámci disertační práce.

Jazyková a stylistická úroveň práce je velmi dobrá, formální úprava odpovídá požadavkům, grafická úprava je vyhovující. Množství využitých literárních zdrojů považuji za dostatečné.

Výsledné hodnocení:

Jedná se o diplomovou splňující požadavky kladené na závěrečnou práci, proto ji doporučuji k obhajobě.

Práci doporučuji hodnotit: C

Datum: 9.8.2018

PhDr. Mgr. Tomáš Komárek, Ph.D.